

ÜNİTE I

NAMAZ BİR İBADETTİR

BU ÜNİTEDE NELER ÖĞRENECEĞİZ?

- 1-Namaz Nedir ve Niçin Kılınır?
- 2-Namazın İnsana Kazandırdıkları
 - 2.1.Namaz İnsanın Duygu Dünyasını Zenginleştirir
 - 2.2.Namaz İnsanın Davranışlarında Bilinçli Olmasını Sağlar
 - 2.3.Namaz Birlikte Yaşama ve Dayanışma Bilincini Geliştirir
 - 2.4.Namaz Temizliğe Alıştırır
 - 2.5.Namaz Zamanı İyi Kullanmayı Öğretir
- 3-Namazın Şartları
 - 3.1.Namaza Hazırlık Şartları
 - 3.1.1.Abdest, Boy Abdesti ve Teyemmüm
 - 3.1.2.Namaza Hazırlığın Diğer Şartları
 - 3.2.Namazın Kılınış Şartları
- 4-Namaza Çağrı:Ezan ve Kamet
- 5-Namazın Kılınışı
- 6-Namazı Bozan Durumlar
- 7-Cemaatle Namaz
- 8-Yolculukta Namaz
- 9-Namaz Türleri
 - 9.1.Günlük Namazlar(Beş Vakit Namaz)
 - 9.2.Cuma Namazı
 - 9.3.Teravi Namazı
 - 9.4.Bayram Namazı
 - 9.5.Cenaze Namazı
- 10.Fil Suresini Ezberleyelim ve Anlamını Öğrenelim

BU ÜNİTEYE NEDEN ÇALIŞMALIYIZ?

Bu üniteye çalıştığınızda;

- *Namazın nasıl kılındığını öğrenecek,
- *Namazın kişi üzerindeki olumlu etkilerini fark edecek,
- *Namaza hazırlık olan abdest, gusül ve teyemmüm kavramlarını tanımlayacak ve bunların nasıl yapıldığını kavrayacak,
- *Namaza çağrı olan ezan ve kameti öğrenecek,
- *Namaz türlerini kavrayıp, namazı bozan durumlar hakkında bilgi sahibi olacak,
- *Fil Suresi'ni anlamı ile birlikte okuyacaksınız.

BU ÜNİTEYE NASIL ÇALIŞACAĞIZ?

- *Bu üniteye ilk kez karşılaştığınız kavram ve deyimlerin anlamlarını kitabınızın sonundaki sözlükten mutlaka öğreniniz.
- *Abdest ve boy abdestinin nasıl alındığını bir İlmihâl kitabından okuyarak öğreniniz.
- *Namazın kılınışı hakkında bilgi edininiz.
- *Ünite içinde geçen tanımları kavramaya çalışınız.
- *Konularda geçen ayetlerin anlamı ile ilgili geniş bilgi için bir Kur'an-ı Kerim Türkçe Meali'ne bakınız.
- *Namazın insanların sosyal yaşamı üzerindeki etkilerini gözlemlemeye çalışınız.
- *Daha ayrıntılı bilgi edinmek için kitabınızın sonunda yer alan kaynak kitaplardan yararlanınız.

ÜNİTE 1

NAMAZ NEDİR VE NİÇİN KILINIR?

Namaz ne zaman farz kılındı?

Namazın sözlük anlamı; dua etmektir. Dinî anlamı ise, Müslümanların günde beş kez yapmaları dince buyrulan ve dua okuyarak, kıyam, rüku, secde, oturma denilen beden durumlarını, kuralına uygun bir şekilde tekrarlayarak Allah'a edilen ibadete namaz denir. Namaz temel ibadetlerimizin başında yer alır. İslâm, Allah'a ve peygamberine imandan sonra ilk ibadet olarak namaz kılmayı emretmiştir. Namaz, Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye hicretinden on sekiz ay önce, farz kılınmıştır.

Namaz, Allah'a karşı şükür borcumuzu yerine getirmek için kılınır. Kainatı, havayı, suyu yaratıp, insana verdiği akılla bunlardan yararlanmasını öğreten Allah'a karşı kişinin bedenle yaptığı bir ibadettir.

Hz. Muhammed, namazı, dini ayakta tutan bir direğe benzetip "**Namaz dinin direğidir.** (Kenzül Ummal C.1/1372) demiştir. Namaz, ruhumuzu temizleyen, kalbimizi aydınlatan ve bizi Allah'a yaklaştıran bir ibadettir. Namaz kişinin bedenle yaptığı bir duadır.

2- NAMAZIN İNSANA KAZANDIRDIKLARI

2.1.Namaz İnsanın Duygu Dünyasını Zenginleştirir.

Namaz kılan insanın duygu dünyası zenginleşir. Namaz kılan insan, dinî görevini yapmış olmanın sevinci ile önce kendisiyle sonra çevresindeki insanlarla barışık bir hâlde yaşam sürdürür. Muhtaç olanlara yardım eder, onların sıkıntılarını imkanları ölçüsünde gidermeye çalışır. Çevresine ve yeşilliklere zarar vermez, aksine çevresini korumayı kendine bir görev bilir. Namaz kılan insanda güzel duygular gelişirken, kötü duygular zamanla yok olur. Namaz kılan insanda acıma, merhamet, sevgi, yardımcı olma gibi güzel duygular gelişir. Ayrıca farklı düşünen kişilere karşı hoşgörülü olur. Namaz kılan insan, devamlı Allah'a yakın olduğu için yapmış olduğu her hareketine dikkat eder. Onda çevresindeki insanların sorunlarına yardımcı olma duygusu gelişir. Bunun yanında Yüce Yaratıcı'nın "yap" dediklerini yaparak, yasaklarından da kaçınarak Allah'ın sevgili bir kulu olmaya çalışır. Namazda okuduğu ayet ve duaların anlamlarını düşünerek, Allah'ın buyruklarına uymaya çalışır. Allah'ın huzuruna günde beş vakit çıkarak kalbini kötü duygulardan temizler. Varsa kötü davranışları da zamanla bırakır.

Kişi namaz kılarak duygu dünyasının kapılarını aralayıp, kötülüklerden uzak durmaya çalışır. Devamlı iyiliklere yönelmeye çalışır. Bunlarla da Allah'a daha fazla yaklaşmış olur. Zaten Peygamberimiz de namazın kişileri Allah'a yaklaştıran bir ibadet olduğunu buyurmuştur.

2.2.Namaz İnsanın Davranışlarında Bilinçli Olmasını Sağlar

Namaz kılan kişi, Allah tarafından davranışlarının görüldüğünü bilir. İyi davranışların ödüllendirileceği, kötülerin de cezalandırılacağı bilinciyle hareket eder. Bu durumda namaz kılan insan, her şeyden önce davranışlarına dikkat eder. Kişide kötü davranışlardan uzak durup, onda devamlı bir şekilde iyiye yönelme duygusu gelişir.

Namaz bize beden ve ruh temizliği kazandıran bir ibadettir. Namaz kılarak ruh dünyamızı zenginleştirirken, istenmeyen davranışlarımıza son veririz. Namaz sorumluluk bilinci yerleştirerek, insanı günah işlemekten alıkoyar. Nitekim bu gerçek Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirilmektedir."**Sana vahy edilen kitabı oku, namazı dosdoğru kıl. Gerçekten namaz, hayasızlıktan ve fenalıktan alıkoyar.**"

(*Ankebut Suresi 45*)

2.3.Namaz Birlikte Yaşama ve Dayanışma Bilincini Geliştirir

Dinimiz, cemaatle namaz kılmaya büyük önem vermiştir. Cemaatle namaz kılan müslümanlar, birbirleri ile yakından tanışır. Cemaate devam etmekle müslümanlar arasında karşılıklı sevgi oluşur. Ayrıca birbirleri arasında kardeşlik ve dayanışma duyguları kuvvetlenir. Sevgili Peygamberimiz bir sözünde cemaatle kılınan namazın tek başına kılınan namazdan daha fazla sevabı olduğunu söylemiştir.

Hangi namazlar tek başına kılınmaz?

Birlikte kılınan namaz, çevremizdeki insanlarla kaynaşmamızı, tanışıp, sevilmemizi sağlar. Tanışan insanlar, birbirlerinin sorun ve sıkıntılarından haberdar olur, bunları birlikte çözmeye çalışırlar. Böylece, dayanışma ve yardımlaşma duygusunu geliştiren namaz, toplum içinde sosyal ilişkilerin de yüksek seviyede olmasını sağlar. Cemaatle kılınan namaz, zengin ve yoksul arasındaki sevgiyi artırır, mesleği ve gelir düzeyi farklı olan insanları birbirine yaklaştırır. Bu nedenle dinimiz bazı namazların topluca kılınmasını şart koşmuştur. Bunlar cuma, bayram ve cenaze namazlarıdır.

Bilinçli bir şekilde cemaate devam etmek, kişiye birçok insan ile tanışma, görüşme, fikir alışverişinde bulunma ve bilmediklerini öğrenme olanağı kazandırır.

2.4.Namaz Temizliğe Alıştırır

Namaz beden temizliği kazandırır. Namaz kişinin günahlarının bağışlanmasına sebep olur. Günde beş vakit abdest alan kişi maddî yönden de temiz olur. **Peygamber Efendimiz: "Namaz kılan bir kişi, evinin önünden geçen bir nehirden günde beş vakit yıkanan bir kimsenin durumu gibidir. Onda hiç kir kalmadığı gibi beş vakit namaz da buna benzer. Allah namazla günahları siler."(Keşful Hafa C.2.s.203)** buyurmuştur.

Namaz öncesi hangi temizlikleri yaparız?

Namaz kılacak kişinin elbisesini, bedenini, namaz kılacağı yeri temiz tutması gerekmektedir. Abdest alırken ağız-diş, ayak, burun başta olmak üzere birçok yerimizi yıkarız. Böylece daima temiz olmaya çalışırız

2.5.Namaz, Zamanı İyi Kullanmayı Öğretir

Namaz kılmanın vakit açısından olumlu yönü nedir?

Namaz sayesinde tertipli, düzenli ve plânlı çalışma alışkanlığı kazanırız. Çünkü namaz, belli vakitlerde kılındığı için zamanı plânlamamıza ve günlük hayatımızı bilinçli bir şekilde yaşamamıza katkıda bulunur. Nisa Suresi 103. ayetinde namazın müminler üzerinde belirli vakitlerde farz kılındığı bildirilmektedir. Hz. Muhammed de bir hadisinde, namazın belirli vakitlerde kılınmasının önemine işaret etmiştir. Namaz, kişiye vaktini en iyi şekilde kullanma imkanı sağlar. Namaz, sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı olmak üzere günde beş vakit kılınır. Tüm bu vakitlerin, belirli zaman dilimlerine yayılması, günü ve zamanı planlama açısından önemli bir yer teşkil etmektedir.

3-NAMAZIN ŞARTLARI

Namazın toplam farzı ne kadardır?

Namazın yapılması zorunlu durumları (farzları) 12 tanedir. Bunların altısı namazın dışında diğer altısı ise namazın içindedir. Namazın dışında olan farzlara "namazın şartları", içinde olan farzlara ise "namazın rukünleri" denir.

3.1. Namaza Hazırlık Şartları

Kimler namaz kılmakla sorumludur?

Namaz bedenle yapılan bir ibadettir. Allah, akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her Müslümana namaz kılmayı emretmiştir.

Namaz kılmak için mutlaka camiye mi gitmeliyiz?

Namaz kılmak için ille camiye gitme şartı yoktur. Namaz, evde, iş yerinde, tarlada, temiz olan her yerde vakti girince kılınabilir.

3.1.1. Abdest, Boy abdesti, ve Teyemmüm

Abdest belirli organlarımızı usulüne uygun olarak yıkamak veya zorunlu durumlarda meshetmek suretiyle yapılan temizliktir.

Allah'ın huzuruna temiz çıkmalıyız. Namaza hazırlanmanın özü de temizliktir. Bu nedenle abdest alırız. Abdest, namaz öncesi yaptığımız özel temizliktir. Abdestin sağlık yönünden de birçok yararları vardır.

Abdestin farzları nelerdir?

Abdest alırken, yüzümüzü yıkamak, ellerimizi dirseklerle birlikte yıkamak, başımızın dörtte birini mesh etmek (ıslak elle sıvazlamak), ayaklarımızı topuklarla birlikte yıkamak farzdır.

Abdestin alınışı ise kısaca şöyledir:

"Önce niyet ettim Allah rızası için abdest almaya." diyerek niyet ederiz. **Euzü billahi mineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim** diyerek **euzü-besmele** çekeriz. Ellerimizi bileklerimize kadar, parmak aralarına ve yüzük altlarına su girecek şekilde yıkırız. Sağ avucumuzla, önce ağzımıza sonra da burnumuza üçer defa su çekeriz. Yüzümüzü üç defa yıkırız. Sağ koldan başlamak üzere, iki kolumuzu da dirseklerle birlikte üçer kez yıkırız. Sağ elimizi ıslatıp başımızın dörtte birini

sıvazlarız. Her iki elimizi de ıslatarak, serçe parmaklarımızla kulak içlerini, baş parmaklarımızla da kulaklarımızın arkasını temizler, diğer parmaklarımızın dışıyla da enseimizi mesh ederiz. Son olarak önce sağ ayağımızı, sonra da sol ayağımızı topukları ile birlikte bileklere kadar yıkarız.

Abdesti neler bozar?

Abdesti bozan şeyler:

- a- Büyük ve küçük tuvalet ihtiyacımızı gidermek
- b- Ağız dolusu kusmak
- c-Vücudumuzun herhangi bir yerinden kan, irin veya sarı su çıkması
- d- Uyumak
- e- Namaz kılarken yanımızdaki kişinin duyacağı kadar yüksek sesle gülmek

Boy abdesti:

Kuru hiçbir yer bırakmamak üzere bedeninin her tarafını yıkamaya boy abdesti (gusül) denir.

Guslün farzları kaçtır ve nelerdir?

Guslün farzları Üçtür. Bunlar; ağza su alıp boğaza kadar çalkalamak, buruna su çekip temizlemek ve bütün vücudu yıkamaktır.

Boy abdestini, ergenlik çağından sonra kadın ve erkeğin gerekli durumlarda alması gerekir.

Guslün alınışı kısaca şöyledir;

Besmele çektikten sonra, niyet ederiz. Güzelce abdest alırız. Önce başımıza, sırasıyla sağ omuza sonra da sol omzumuzu üçer defa su dökeriz. Son olarak bütün bedenimizi iyice yıkarız.

Gusül yapmayı gerektiren haller bulunmadığı zaman bile cuma ve bayram namazları için boy abdesti almak sünnettir.

Teyemmüm, Niyet ederek, temiz toprak veya toprak cinsinden bir şeye, elleri vurup yüzü ve kolları mesh etmeye teyemmüm denir.

Teyemmüm hangi hâllerde alınır?

a- Teyemmüm, abdest almak veya gusül yapmak için su bulunmadığı

b- Su bulunduğu halde suyun kullanılması mümkün olmadığı zamanlarda alınır.

Teyemmüm, müslümanlara ibadetlerini yapabilmeleri için Allah'ın sağladığı bir kolaylıktır.

Teyemmümün farzları kaçtır?

Teyemmümün farzları ikidir

1-Niyet etmek

2- Ellerimizi temiz bir toprağa veya toprak cinsinden bir şeye iki defa vurup, birinci vuruşta yüzümüzü, ikincisinde ise kollarımızı sıvazlamaktır.

Abdesti bozan durumları abdest konusunu işlerken görmüştük. Abdesti bozan her durum, teyemmümü de bozar. Ayrıca su olmadığı için aldığımız teyemmüm, su bulununca bozulur.

3.1.2.Namaz Hazırlığın Diğer Şartları

Namaz kılmadan önce yapılması gereken farzlar şunlardır;

a-Hadesden taharet: Abdest almak veya gerekli durumlarda boy abdesti almak.

b-Necasetten taharet: Namaz kılacak kişinin, bedeninde, üzerindeki elbisede ve namaz kılacağı yerde pislik varsa bunları temizlemektir.

c-Setri avret: Namaz kılacak kişinin vücudunda örtünmesi gereken yerleri örtmesi gerekir

d-İstikbali kible: Namazı kibleye dönerek kılmak. Kible, Mekke şehrinde Hz. İbrahim ve oğlu Hz. İsmail tarafından Allah'a ibadet etmek amacıyla yapılan ilk kutsal bina olan Kabe'dir.

e-Vakit: Kılacağımız namazın vakti girmiş olmalı, her namaz kendi vaktinde kılınmalıdır.

Hangi zamanlarda hiçbir namaz kılınmaz?

Güneş tam doğarken, tam tepe noktasında iken ve tam batarken hiçbir namaz kılınmaz.

f-Niyet: Kişinin hangi namazı kıldığını bilmesidir Niyetin dil ile söylenmesi güzeldir.

3.2.Namazın KılınıŞ Şartları

Buraya kadar olan bölümde namaz öncesi nelerin yapılması gerektiği üzerinde duruldu. Şimdi ise namazın nasıl kılındığını öğrenelim.

Namazın içinde olan farzları ise şunlardır:

a-İftitah (Başlama) tekbiri: Namaza başlarken "Allahüekber." demek

b-Kıyam; Namazda ayakta durmak

c-Kıraat: Namazda ayakta iken Kuran'dan ayet okumak

d-Rükû (eğilme): Namazda eller diz kapağında iken, belimizi yere paralel duruma getirmek.

e-Secde: Alnımızı yere koyarak dua etmek

f-Son oturuş: Namazın sonunda "ettehiyyatü" duasını okuyacak kadar oturmak

4-Namaza Çağrı: Ezan ve Kamet

EZAN

Ezan, müslümanlara namaz vaktinin girdiğini bildirmek için yapılan çağrıdır.

Ezan, her namaz vaktinde camilerin minaresinden okunur.

Günde beş vakit camilerin minarelerinden ezanları okuyanlara ne denir?

Ezanı okuyana **müezzin** denir. Ezan, Allah'ın varlığını, birliğini, Peygamberimizin de onun elçisi olduğunu anlatır. Ezanın sesi güzel olan kişiler tarafından okunması güzel olur.

Ezanın metni şu şekildedir;

Allahü ekber, Allahü ekber
Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en la ilâhe illâllah
Eşhedü en la ilâhe illâllah

Eşhedü enne muhammeden resulullah
Eşhedü enne Muhammeden resulullah

Hayye ales salâh
Hayye ales salâh

Hayye alel felâh
Hayye alel felâh

Essalatü hayrun minen nevm
Essalatü hayrun minen nevm

Allahü ekber
Allahü ekber

La ilâhe illâllâh

Ezanın Türkçe anlamı ise şöyledir!.

Allah en büyüktür (4)

Allah'tan başka tanrı olmadığına tanıklık ederim. (2)

Muhammet'in Allah'ın elçisi olduğuna tanıklık ederim (2)

Haydi Namaza! (2)

Haydi kurtuluşa (2)

Namaz uykudan daha hayırlıdır (2)*

Allah en büyüktür (2)

Allah'tan başka tanrı yoktur.

*Sadece sabah namazlarında okunur.

NOT: Koyu siyah şekilde yazılan bölüm sadece sabah ezanında okunur.

KAMET

Her farz namazdan önce, erkeklerin söylemesi sünnet olan cümlelere **kamet** denir.

Eğer namaz cemaatle kılınıyorsa **kamet** müezzin tarafından getirilir.

Kamet hemen hemen ezan ile aynıdır. Ancak "**Hayye alel felâh**" cümlesinden sonra "**Kad kametis salâh**" (2 kere) denilir.

KAMETİN OKUNUŞU

Allahü ekber, Allahü ekber
Allahü ekber, Allahü ekber

Eşhedü en la ilâhe illâllah
Eşhedü en la ilâhe illâllah

Eşhedü enne muhammeden resulullah
Eşhedü enne Muhammeden resulullah

Hayye ales salâh
Hayye ales salâh

Hayye alel felâh
Hayye alel felâh

Kad kametis salâh
Kad kametis salâh

Allahü ekber
Allahü ekber

La ilâhe illâllah

5-NAMAZIN KILINIŞI

Namaz kılmadan önce yapılacakları bir önceki konuda gördük. Burada namazın nasıl kılındığını öğreneceğiz.

Namaz kılmak için nasıl niyet ederiz?

Namazı yalnız başımıza kılıyorsak şöyle niyet ederiz.

"Niyet ettim Allah rızası için-----namazının farzını/sünnetini kılmaya."
Eğer imam ile camide kılıyorsak **"Niyet ettim Allah rızası için-----namazının farzını kılmaya, uydum imama."** Buradaki boşluklara hangi namazı kılacaksak o namaz adı, örneğin öğle, ikindi... konulur.

İki rekâtlık bir namazın kılınışı:

Örnek olarak sabah namazının iki rekâtlık sünnetini kılalım: Kibleye karşı dönüp, yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi niyet ederiz. İki elimizin başparmaklarını kulak memelerimize değdiririz. Avuç içlerimiz ise kibleye bakacak şekilde açarız. "Allahüekber." diyerek sağ elimizi sol elimizin üstüne gelecek şekilde göbek altına bağlarız.

Sübhaneye duasından sonra euzü besmele çekerek, Fatıha suresi'ni ve Kuran'dan kısa bir sure okuruz. Okuma bittikten sonra **Allahüekber** diyerek ellerimiz dizlerde olduğu hâlde eğiliriz.

Rükûda üç defa "Subhane Rabbiyel Azim." deriz. **Rûkudan "Semi Allahü limen Hamideh."** diyerek doğruluruz. Dik bir şekilde dururken **"Rabbena lekel hamd"** deriz. Tekrar **Allahü ekber** diyerek secdeye gideriz.

Secdede iken, ayak parmaklarımız, dizlerimiz, ellerimiz, burnumuz ve alnımız yere değmelidir. Secdede iken "Sübhaneye Rabbiyel Âlâ." deriz. Allahüekber diyerek secdeden kalkarız. Bir müddet bekleriz. Tekrar Allahüekber diyerek ikinci kere secdeye gideriz. Birinci secdedeki gibi diyerek ikinci rekâtı kılmak için ayağa kalkarız.

Önce besmele çeker, ardından da Fatıha ve kısa bir sure okuruz. Birinci rekâta olduğu gibi rükû ve secdeyi yapıp, son oturuşumuzu yaparız. Otururken sağ ayağımızı dikip, sol ayağımızı yan yatırırız.

Otururken sırasıyla Ettahiyatü, Allahümme salli, Allahümme barik ve Rabbena dualarını okuruz. Duaları okuduktan sonra önce sağ, sonra da sol omuza başımızı çevirip, **"Esselamü aleyküm ve rahmetullah."** diye selâm veririz. Selâmla iki rekâtlık namazı bitirmiş oluruz.

Namazı en güzel şekilde kılmak için, sık sık camiye gidip, cemaatin namaz kılışını izleyerek onlara katılmak güzel bir davranıştır.

Namazda okunacak kısa sureler ve duaların bir bölümünü ders kitabınızın sonunda bulabilirsiniz.

Erkekler ile bayanların namaz kılmaları aynı mıdır?

Hayır? Namaz kılariken bayanlar ile erkekler bazı noktalarda farklılık gösterirler. Erkekler ellerini kulak memelerine kaldırarak tekbir alırken, kadınlar ellerini göğüs hizasında birleştirirler.

Erkekler rükûda tam eğilirken, kadınlar biraz daha az eğilirler. Erkekler secdede iken dirseklerini yerden uzak tutup karın bölgesinden uzaklaştırırken, kadınlar dirseklerini yere yatırıp karın bölgesine doğru çekerler. Son oturuşta ise erkekler sağ ayak parmaklarını büküp, sol ayağının üzerine otururken, kadınlar iki ayağının da yana alıp kalça üzerine otururlar.

6-NAMAZI BOZAN DURUMLAR

Namaza başladığımız andan itibaren şu durumlar namazı bozar:

- *Namazda iken birisiyle konuşmak
- *Namazda bir şey yemek-içmek
- *Kendi işiteceği kadar gülmek (Yanıandaki kişilerin işiteceği kadar gülünürse o zaman abdestimiz de bozulur)
- *Göğsümüzü kıbleden başka yöne çevirmek
- *Namazla ilgisi olmayan bir şeyle uğraşmak
- * Namaz kılariken abdestimizin bozulması
- * Namazın farzlarından birisini terk etmek.

Namaz Allah'a yakarıştır. Bu yüzden namaz kılariken çok dikkatli olmalı ve Allah'ın huzurunda bulunduğumuzu unutmamalıyız.

7-CEMAATLE NAMAZ

Yüce Dinimiz, cemaatle (topluca) namaz kılmaya büyük önem vermiştir.

Cemaatle namaz kılma bize neler kazandırır?

Cemaatle namazını kılan müslümanlarda sevgi, kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma duyguları gelişir. Cemaatle kılınan namazın tek başına kılınan namazdan daha sevap kazandırıcı bir durum olduğunu Sevgili Peygamberimiz bir sözünde şöyle açıklamıştır. **"Cemaatle kılınan namazın sevabı, tek başına kılınan namazdan daha fazladır."** Cemaatle namaz kılan müslümanlar birbirleri ile yakından tanışmış olurlar.

Cemaatle namaz kılmanın önemine işaret ettikten sonra şimdi cemaatle namazın nasıl kılındığını görelim. Örnek olarak öğle namazının farzının nasıl kılınacağını öğrenelim: Önce **"Niyet ettim Allah rızası için bugünkü öğle namazının farzını kılmaya, uydum imama."** diyerek niyet edilir. İmam tekbir alınca arkasında bulunan insanlar da (cemaat) hemen onun peşinden tekbir alarak ellerini bağlar ve sessizce 'Sübhanek' duasını okur. Cemaat bundan başka rekâtların hiçbirinde ayakta iken bir şey okumaz. İmam, 'Fatihâ' yı okuyunca cemaat içinden 'amin' der.

Rükûda ise hem cemaat hem de imam üç kere **"Sübhan rabbîyel azîm"** der. İmam, **"Semi Allahü limen hamideh"** diyerek aya doğrulunca cemaat ayakta **"Rabbena lekel hamd"** der.

Secdelerde ise hem imam hem de cemaat **"Sübhan rabbîyel ala"** duasını söyler. İlk oturuşta imamla birlikte cemaat de ettehiyyatü duasını okurken son oturuşlarda sırasıyla Ettehiyyatü, Allahümme salli, Allahümme barik duaları okunup imamla birlikte selam verilir.

Cemaatle namaz kılan kimse, tekbir alırken, hem rükû ve secdeye eğilirken hem de rükû ve secdeden kalkarken ve selâm verirken imamı takip etmeli, ondan önce davranmamalıdır.

8-YOLCULUKTA NAMAZ

Yolcu, devamlı kaldığı yerden 90 kilometre veya daha fazla uzaklaşan kimsedir. İslâm'a göre mesafesi 90 km den az olmaması koşuluyla gittiği yerde 15 günden az bir süre kalan kişi yolcu sayılır.

Akla ve mantığa uygun olan dinimiz, yolcu olanlar için bazı kolaylıklar tanımıştır. Yolculuğun sıkıntılı oluşunu göz önüne alarak, yolculara namaz başta olmak üzere birçok ibadetlerde kolaylıklar getirmiştir.

İslâm'ın yolculukta kılınan namazlar için sağladığı kolaylıklar nelerdir?

Otobüs, tren, uçak gibi toplu ulaşım araçları ile yolculuk yapanlar, namazda kibleye dönmekle yükümlü değildirler. Oturdukları koltuklarda namazlarını kılabilirler.

Yolculukta dört rekâtlı farz namazlar iki rekât olarak kılınır. Yolcu olanlar sabah namazının iki rekât farzı, akşam namazının üç rekât farzı ve vitir namazını tam olarak kılarlar. Yolculuk sırasında eğer durumları uygunsa sünnet namazlarını tam olarak kılarlar.

Ayrıca müslümanlara yolculuk boyunca abdest alınarak ayağa giyilen mestler üzerine üç gün boyunca her abdest alınışında ayakları yıkamadan sadece mesh etme kolaylığı getirilmiştir.

9-NAMAZ TÜRLERİ

Namazlar başlıca üç şekilde incelenir

a-Farz namazlar : Beş vakit namaz, cuma ve cenaze namazı.

b-Vacip namazlar: Vitir Namazı, Ramazan Bayramı Namazı, Kurban Bayramı Namazı

c-Nafile namazlar Bu grup ikiye ayrılır

1- Farz namazlardan önce ve sonra kılınan sünnetler ve teravi namazı

2-Farz namazlara bağlı olmayarak kılınan nafile namazlar. Bunlar Allah'ın rızasını ve daha çok sevap kazanma amacıyla kılınan namazlardır. Bunlar kuşluk namazı, gece namazı, mescit ziyaretlerinde kılınan vb. namazlardır.

Şimdi bu namazları biraz daha ayrıntılı bir şekilde görelim:

9.1. GÜNLÜK NAMAZLAR (BEŞ VAKİT NAMAZ)

Günlük namazlar deyince aklımıza sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazları gelir.

Günde 40 rekât namaz kılmaktayız.

Bu namazların 17 rekâtı farz, 20 rekâtı sünnet, 3 rekâtı da vaciptir.

Her farz namazdan önce erkeklerin kamet getirmesi sünnettir.

Beş Vakit Namazın Vakitlere Göre Dağılımı

VAKİT	SÜNNET	FARZ	SON SÜNNET	VİTİR	TOPLAM
SABAH	2	2			4
ÖĞLE	4	4	2		10
İKİNDİ	4	4			8
AKŞAM		3	2		5
YATSI	4	4	2	3	13

Bu namazların ne zaman kılınacakları konusunda Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan takvimler bilgi vermektedir. Bu takvimlerde söz konusu namazların vakitleri gösterilmektedir.

Her namazı vakti içerisinde kılmak bir zorunluluktur. Özürsüz olarak kılmamak veya geciktirmek dinimizce hoş karşılanmaz. Allah Kuranı Kerim’de "Şüphesiz namaz, inananlar üzerine belirli vakitlerde farz kılındı" buyurmaktadır.

Bir müslümana namaz hangi şartlarda farz olur?

Şu üç şartı taşıyan her insan namaz kılmakla mükelleftir. Müslüman olmak, akıllı olmak ve ergenlik çağına girmiş olmak. Müslüman olmayanlara, akli dengesi yerinde olmayanlara ve çocuklara namaz kılma zorunluluğu yoktur.

9.2. CUMA NAMAZI

Cuma namazı, öğle namazı vaktinde kılınır. Cemaatle kılınması gerekir, tek başına kılınmaz.

Cuma namazı kaç rekâttır?

Cuma namazı, dördü sünnet, ikisi farz, dördü de son sünnet olmak üzere on rekâttır.

Cuma Namazı nasıl kılınır?

Öğle ezanının okunmasıyla cuma namazı vakti de girmiştir. Önce dört rekâtlık sünnet kılınır. İmam **minbere** çıkarken, müezzin **iç ezanı** okur.

Ezanın bitimiyle imam, minberden çeşitli konularda öğütler içeren bir hutbe okur. Cemaatin sessizce dinlediği hutbenin ardından müezzinin kametiyle hep birlikte imama uyularak iki rekâtlık cuma namazının farzı kılınır. Farz namazdan sonra herkes kendi başına cuma namazının dört rekâtlık son sünnetini kılar. Böylece on rekâtlık bölüm tamamlanmış olur. Bundan sonra isteyen kılabilceği **zuhri ahir** denilen ve öğle namazının farzı gibi kılınan dört rekâtlık son sünneti kılar. En son olarak da iki rekâtlık vakit sünneti adıyla namaz kılınır. Bu namazı da isteyen kılar.

Cuma Namazını kimler kılmaz?

Yolcular, camiye gidemeyecek kadar hasta olanlar ve özgürlüğü olmayanlar cuma namazı kılmayabilirler. Cuma namazını herhangi bir engel nedeniyle kılamayanlar ise sadece o günün öğle namazını kılarlar.

Cuma gününün önemi nedir?

Cuma günü camide toplanan müslümanlar, birbirleriyle görüşüp, dertleşirler. Birbirlerinin sevinç ve kederlerine ortak olurlar. Yine bu gün nedeniyle yoksul insanlar yapılan yardımlarla daha çok sevindirilir.

Camiye gitmeden önce mümkünse duş alınması, temiz kıyafetlerle vaktinden önce camiye gidilmesi güzel bir davranıştır.

9.3. TERA Vİ NAMAZI

Teravi namazı ne zaman kılınır?

Teravi namazı yatsı namazından sonra kılınır. Yirmi rekâttır. Ramazan ayında kılınır. Teravi namazının cemaatle kılınmasının sevabı çoktur. Camiye gidilemediği zamanlarda evde tek başına da kılınabilir. Yatsı namazının farzı ve son sünneti kılındıktan sonra teravi namazına başlanır. Vitir namazı ise teravi namazı bitince kılınır. Teravi namazı her iki rekâtın sonunda selâm verilerek kılındığı gibi dört rekâta bir selâm verilerek de kılınır. Özellikle camilerde selâm verilince, hep birlikte okunan ilâhîler ve salâvatlar apayrı bir güzellik oluşturur. Hastalık, yolculuk veya başka bir nedenle oruç tutamayanlar da teravîh namazı kılabilirler.

Teravi namazı cemaatle şöyle kılınır: Önce, "Niyet ettim Allah rızası için teravi namazını kılmaya, uydum imama" diyerek niyet edilir. Tekbir alınıp, eller bağlanır. İmam ve cemaat sessizce 'sübhanek'e duasını okur. Bundan sonra imam sessizce euzü besmele çekip sesli bir şekilde açıktan fatiha ve kısa bir sure okur. Cemaatle birlikte rükû ve secdeleri yaptıktan sonra ikinci rekata kalkılır. Burada yine imam gizlice besmele, açıktan fatiha ve yine kısa bir sure okur. Rükû ve secde yapıldıktan sonra oturulur. Bu oturuşta imam ve cemaat sırasıyla Ettehiyyatü, Allahümme Salli, Allahümme Barik ile Rabbena duaları okuyarak selâm verir. Böylece iki rekât kılınmış olur.

Yirmi rekât olan teravi namazı her iki rekâtın sonunda selâm verilerek kılındığı gibi, dört rekâta da bir selâm verilerek kılınabilir. Her iki durumda da namaz yirmi rekâta tamamlanır.

Not: Teravi namazı hem cemaatle hem de tek başına kılınabilir.

9.4. BAYRAM NAMAZI

Dini bayramlarımız hangileridir ?

Bir yıl içersinde iki dinî bayram kutlarız. Bunlardan biri Ramazan Bayramı diğeri de Kurban Bayramıdır. Topluca camide kılınan bayram namazları müslümanlar arasındaki birlik ve beraberliği güçlendirir.

Bayram günleri, insanları birbirlerine yaklaştıran, dargınlıkları ortadan kaldıran, kardeşlik duygularını kuvvetlendiren önemli günlerimizdir.

Bayram namazı, bayramın ilk gününde güneş doğduktan yaklaşık 45 dakika sonra camide topluca kılınır.

Namaz kılındıktan sonra imam minbere çıkar. Bayram hutbesi Bayram hutbesi okur, sonra da dua edilir. Cami çıkışı, müslümanlar birbirleriyle bayramlaşır.

Ramazan Bayramı üç gün, Kurban Bayramı ise dört gündür.

Bayram namazı şöyle kılınır; Önce hangi bayram namazını kılacaksak ona niyet edip tekbir alırız. Hem imam hem de cemaat sessizce sübhaneke duasını okur. Bundan sonra üç defa tekbir alınır. Birinci tekbirin ardından eller eller yana bırakılır. İkinci tekbirin ardından eller kulaklar hizasına kaldırılıp tekrar bırakılır. Üçüncü tekbirde ise, eller yukarıya kaldırıldıktan sonra bağlanır. Tekbirlerden sonra imam, sessizce euzu besmele çekip, herkesin duyacağı bir şekilde fatiha ve bir sure okur. Cemaat bir şey okumaz, imamı dinler. Rükû ve secdeler yapıldıktan sonra ikinci rekata geçilir.

İkinci rekâta imam içinden besmele, açıktan da fatiha ve bir sureyi okur. Sure bitince imam yüksek sesle, cemaat da içinden –aynen birinci rekatta olduğu gibi- üç kere daha tekbir alır. Üçüncü tekbirden sonra eller bağlanmadan dördüncü tekbir ile rükua varılır. Sonra da secdeler yapılarak oturulur. Oturuşta imam ve cemaat, ettehiyyatü, Allahümme Salli, Allahümme Barik ve Rabbena dualarını okuyarak önce sağa sonra ise sola selam verirler. Böylece iki rekatlı bayram namazı kılınmış olur.

Bayram namazları cemaatle kılınır.

Bayram günlerinin güzellikleri nelerdir?

Bayram günleri sevinç günlerimizdir. Dargın olanlar, aralarındaki kırgınlıklarını giderip bu günlerde barışırlar. Yoksul, yetim, öksüz ve kimsesizler bayram günlerinde sevindirilir. Komşu ve akrabalar birbirini ziyaret ederler.

NOT: Bayram sabahı, temiz elbiselerimizi giyip camiye erken gitmek çok güzel bir davranıştır.

Kurban Bayramı'nın bir gün öncesi yani "Arefe" günü sabah namazından itibaren başlayıp, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar farz namazları kılındıktan sonra teşrik tekbiri getirilmesi gerekir.

Teşrik tekbiri: Allahü ekber, Allahü ekber, Lailâhe illallâhü vellâhü ekber. Allahü ekber ve lillâhil hamd

9.5.CENAZE NAMAZI

Cenaze namazını herkes kılmalı mıdır?

Cenaze namazı ölen bir müslümanın ardından dua amacıyla kılınan bir namazdır. Ayakta kılınır. Rükû ve secdesi yoktur. Cemaatle kılınır.

Cenaze namazını herkesin kılmasına gerek yoktur. Bir grup müslümanın kılması yeterlidir. Cenaze yıkanıp, kefenlendikten sonra musalla taşına konur. İmam namaz bitiminde herkesin hakkını helâl etmesini ister. Cenaze namazı, ölen müslüman kardeşlerimiz için son bir görevdir. Diğer namazları bozan her durum, cenaze namazı için de geçerlidir.

*Sübhaneye duasının vecella senaük bölümü
Cenaze namazlarında okunur.*

Cenaze namazının şartı niyettir. Bu niyette, cenazenin kadın, erkek, kız çocuk, erkek çocuk olduğu belirtilir. İmam ve cemaat, "Niyet ettim Allah'ın rızası için, hazır olanın cenaze namazını kılmaya ve o cenaze için dua etmeye" şeklinde niyet ederler.

Cenazeye karşı ve kıbleye dönük olarak saf bağlanır, yukarıdaki gibi niyet edilir. İmamın "Allahü ekber." deyişinden sonra, cemaatte gizlice tekbir alarak ellerini bağlar. Bu tekbirden sonra hem imam, hemde cemaat 'Sübhaneye' duasını "Vecelle Senaük" kısmıyla birlikte okurlar. Okuma bittikten sonra elleri kaldırmaksızın imam, Allahüekber diye seslice tekbir alır. Cemaatte ellerini kaldırmadan tekbir alır. Bundan sonra hepsi gizlice "Allahümme Salli ve Allahümme Barik" dualarını okurlar. Tekrar aynı şekilde "Allahü ekber" diye tekbir alınır. Bu defa ise, cenaza duası okunur. Bu duadan sonra bir tekbir daha alınıp, önce sağ tarafa, sonra sol tarafa imam yüksek sesle cemaat ise gizlice selâm verir. Böylece cenaze namazı kılınmış olur. Selâmın ardından ölüye karşı tüm haklar helâl edilir. Cenaze namazlarında rüku ve secde olmadığı için kadınlarla erkeklerin bir arada saf tutarak namaz kılmalarında herhangi bir sakınca yoktur.

10-FİL SURESİNİ EZBERLEYELİM VE ANLAMINI ÖĞRENELİM

Sureleri okumaya başlamadan önce "Bismillahirrahmanirrahim" demeliyiz.

Okunuşu: Elem tere keyfe feale rabbüke biashabil fîl. Elem yec'al keydehüm fî tadrîl. Ve ersele aleyhim tayran ebabîl. Termîhim bihicâretin min siccîl. Fece' alehüm keasfîn me'kûl

Anlamı: Ey Muhammed! (Kabe'yi yıkmaya gelen) fil sahiplerine Rabbi'nin ne ettiğini görmedin mi? Onların düzenlerini boşa çıkarmadı mı? Onların üzerine, sert taşlar atan sürülerle kuşlar gönderdi. Sonunda onları, yenilmiş ekin gibi yaptı.

ÖZET

Namaz dua niteliğini taşıyan bir ibadettir. Namaz kılarak, Yüce Yaratıcıya daha yakın oluruz. Namaz kılmak farzdır. Namaz kılan insan hem temiz olur, hem de davranışlarına özen gösterir. Namaz kılan insanın duygu dünyası gelişir, birlikte yaşama ve dayanışma bilinci gelişir. Namaz ayrıca biz insanları, günde 5 vakit aldığımız abdest ile temiz olmamızı sağlar. Belirli vakitlerde kılındığı için zamanı iyi kullanmamıza imkan tanır. Namaza hazırlık için bazı şartları yerine getirmemiz gerekir.

Kolaylık dini olan İslâmiyet, su bulamadığımız zamanlarda ibadetlerimizi aksatmamak için teyemmüm alabileceğimizi belirtmiştir. Namaz kılmadan önce, elbise ve vücudumuzdaki kirlere arınmamız gerekir. Ayrıca, örtülecek yerleri örtmemiz, kibleye dönmemiz, vaktin girmesi ve niyet etmemiz gerekir. Namaz kılarak okunacak duaları öğrenmeli, onları okumaya çalışmalıyız. Namaza çağrı olan ezan okunduktan sonra namazımızı kılarız. Namazımızı bozan durumlardan kaçınmalı ve dikkatli olmalıyız.

Mümkünse camiye gidip, cemaatle (toplucu) namaz kılmalıyız. Dinimiz yolcu olanlar için bazı kolaylıklar getirmiştir. Günlük 5 vakit namazın yanında, cuma namazı, teravi namazı, bayram namazı ve cenaze namazı vardır. Rukû ve secdesi olmayan namaz cenaze namazıdır. Teravi namazını ramazan ayı gecelerinde yatsı namazının sonunda kılarız.

ARAŞTIRMA VE UYGULAMA SORULARI

- 1- Namazın içindeki farzlarına namazın-----denir.
- 2-Namazın dışındaki farzlarına namazın-----denir.
- 3- Namaz kılmak için gerekli şartlardan birisi akıllı olmak diğeri ise-----çağına girmiş olmaktır.
- 4-Yüzümüzü en az bir kere yıkamak abdestin----- dır.
- 5- “Essaletü hayrun minen nevm” cümlesi-----ezanında okunur.
- 6-Bir gün içinde a-----, b-----, c-----, d-----, e----- namazları vardır.
- 7- Ezan okuyana-----denir.
- 8- Beş vakitte toplam-----rekât namaz kılarız
- 9- Yatsı namazı -----rekâttır. (Vitr namazıyla birlikte)
- 10-Bir yılda -----rekât bayram namazı kılarız.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1-Aşağıdakilerden hangisi vakit namazı **değildir**?

- A) Sabah
- B)Yatsı
- C)Teravih
- D)İkindi

2-Aşağıdakilerden hangisi farz namaz değildir?

- A) Sabah
- B) Cuma
- C)Bayram
- D) Akşam

3-Hangi namazdan sonra vitir namazı kılınır?

- A)Bayram namazından
- B)Cenaze namazından
- C)Akşam namazından
- D)Yatsı namazından

4-Aşağıdaki vakitlerin hangisinde namaz kılabiliriz?

- A)Güneş doğduktan sonra
- B)Güneş tam doğarken
- C)Güneş tam batarken
- D)Güneş tam tepede iken

5-**Kadkametissalah** cümlesi aşağıdakilerin hangisinde okunur?

- A)Sabah ezanında
- B)Kamette
- C)Yatsı ezanında
- D)Cenaze salasında

6-Aşağıdakilerden hangisi namazın şartlarından birisi değildir?

- A)Kibleye dönmek
- B)Namazı camide kılmak
- C)Vaktin girmiş olması
- D)Niyet etmek

7- Abdestte boynumuzu mesh ettikten sonra hangi organımızı yıkarız?

- A)Kulak
- B)Ayak
- C)Burun
- D)Baş

8-Aşağıdakilerden hangisi cenaze namazı için yanlıştır?

- A)Herkes kılmalıdır .
- B)Rükû ve secdesi yoktur.
- C)Ayakta kılınır.
- D)Ölüye son görevdir.

9-Aşağıdaki durumların hangisinde namaz bozulmaz?

- A)Konuşmak
- B)Baygınlık geçirmek
- C)Gözleri kapatmak
- D)Dayanarak uyumak

10- Beş vakitte kıldığımız 40 rekât namazın farz ,vacip ve sünnet dağılımı aşağıdakilerin hangisinde yanlıştır?

- A)17 rekât farz
- B)20 rekât sünnet
- C)3 rekât vacip
- D)11 rekât nafiye

